

Dosya Analiz / 31

Nasıl Bir Göç Stratejisi 1?

Türkiye, tarihi boyunca, diğer ülkelerle kıyaslandığında, göçlere belki de en fazla muhatap olmuş bir ülkedir. Her zaman doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden göç alan bir ülke olmuştur. Bugün de, bölgesinde bir huzur adası olarak, ülkelerinde yaşadıkları sıkıntılar nedeniyle, yine pek çok coğrafyadan kalkıp gelmek isteyenlerin hedef ülkesidir. Ülkemize yönelik yoğun göç taleplerine karşı nasıl bir strateji izlemeliyiz?

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz...

Bu konuda ilk söyleyeceğim, doğru yönetilebilirse eğer, göçün ülkelere çok şey kattığıdır. Bunun somut örneğinin kendi tarihimiz olduğunu söyleyebiliriz. Göç medeniyetinin çocuklarıyız adeta. Uzun medeniyet yürüyüşümüz bir göç yürüyüşüdür. Bu yürüyüşte, adalet, paylaşım, birlikte yaşama, çoğulculuk, hoşgörü, çok kültürlülük gibi bugün insanlığın en fazla ihtiyaç duyduğu, Türkiye'yi Türkiye yapan çok önemli değerler biriktirmişiz. Ama göçün ülkelere katkısı bir başka yazının konusudur.

Anadolu bir göç coğrafyasıdır

Müslüman Türklerden önce de, bir geçiş noktası, bir yol güzergahı olması nedeniyle Anadolu yoğun göç almıştır. Müslüman Türklerin Anadolu'ya yoğun bir biçimde gelişi ise

binli yıllarla başlar. Türklerin Anadolu'ya gelişi sonrası, tarih Anadolu'da bir çatışma, başka ülkelerde olduğu gibi bir toplu katliam ya da Anadolu'da yaşayanların, yaşadıkları yerleri toplu terk etmeleri gibi bir durumdan bahsetmemektedir. Bu durum, Anadolu'nun zamanla Horasan'dan kalkıp gelenlerin rengi ile boyandığının göstergesidir.

Anadolu'ya göçler sadece binli yıllarla kalmamış, 18. Ve 19. Yüzyılda Balkanlarda ve Kafkaslarda yaşanan ağır acılar nedeniyle, 18. Ve 19. Yüzyılda da devam etmiştir.

Bu göçlerin Cumhuriyet döneminde de sürdüğünü görüyoruz.

Türkiye'ye son toplu göç ise, Todor Jivkov'un zulmü nedeniyle, 1989 yılındaki Bulgaristan Türklerinin göçüdür. Jivkov'un bu dönemde "Türklerin Bulgaristan'ı terk etmeleri sağlanamazsa, Bulgaristan diye bir şey kalmayacağı, Bulgaristan'ın başka bir Kıbrıs'a dönüşeceği"ni ifade ettiği belirtilir.

Kısaca Anadolu coğrafyası, Adriyatikten Çin seddine, Türkiye'ye gönül veren insanlar için her zaman 2. Adres, dara düştüklerinde gidebilecekleri bir ülke olmuştur. Türkiye sadece Türk ve Müslüman topluluklar için gidilebilecek bir huzur adası olarak kalmamıştır. Tarihimiz, Türkiye'nin gayri Müslimlerin de sığınabileceği bir ülke olduğunun örnekleri ile doludur. Bu konudaki son örnek, 500 yıl önce, Avrupa'dan kovulduklarında olduğu gibi, Hitler zulmü nedeni ile Almanya'dan kaçarak Türkiye'ye sığınan Yahudilerdir.

Anadolu'dan göçler

Türkiye ya da Anadolu sadece göç alan değil, aynı zamanda yoğun göç veren bir coğrafyadır. Anadolu Osmanlı'nın sadece asker değil, aynı zamanda, gittiği yerlerde yeni yerleşim yerleri açmak için de insan kaynağıdır. Özellikle Balkan ülkelerine Anadolu'dan yoğun göçler yaşanmıştır. Balkanlar'da üç tane "Konya" isimli yerleşim yeri bulunduğu ifade edilir.

Anadolu'dan dışarıya yaşanan son toplu göçler 1960'lardaki Batı ülkelerine yönelik işçi göçleridir. Bugün resmi olarak bu ülkelerde 5 milyon Türk nüfusu olduğu bilinmektedir. Ben, kayıt dışı olanlar, vatandaşlıktan çıkanlarla birlikte bu sayının çok daha fazla olduğunu tahmin ediyorum.

Bugünkü durum

Türkiye bugün de Balkanlar, Ortadoğu, Türk Dünyası, Uzak Doğu kaynaklı yoğun göç almaktadır. Son olarak Suriye'den yoğun göç dalgası ile karşı karşıyayız. Bu göçlerin önemli bir nedeni, bölgemizdeki ülkelere ve Batılı ülkelerin tutumuna bakıldığında, Türkiye dışında gidebilecekleri çok fazla bir alternatifin olmamasıdır. Temel nedeni ise yaşadıkları coğrafyalardaki sorunlar, emperyalist ülkelerin stratejileri vb nedenlerle ülkelerinin gittikçe yaşanamaz hale gelmesidir.

Türkiye bugün sadece Suriye, İran, Irak, Afganistan, Libya, Çin, Rusya, Ukrayna, Afrika ülkeleri gibi ülkelere değil, Batılı ülkelere de göç almaktadır. Batıdaki ekonomik

daralma ve artan İslam ve Türk karşıtlığı nedeniyle daha önce bu ülkelere giden insanımızın bir kısmı geri dönmekte, çocuklarının bir kısmı iş olarak Türkiye’de gelecek aramaktadır. Önceki yıllarda hayal bile edilemeyecek şekilde, Batıda yaşayan vatandaşlarımızın çocukları Türkiye’de okumayı tercih etmektedirler.

Gerek Batılı ülkelerde, gerek Balkan ülkelerinde, gerekse Kırım’da ve Uygur bölgesinde, yaşadıkları ağır sorunlar nedeniyle bu bölgelerle ilişkili bazı sivil toplum örgütlerimiz Türkiye’ye dönüşü ya da göçü teşvik etmektedirler.

Batıda ve Doğuda, ülkesinde Türk ve Müslüman nüfusu istemeyen ülkeler ve ırkçı çevreler de farklı mekanizmalarla, buralardaki insanlarımızın yaşadıkları yerleri terk etmeleri için caydırıcı, bezdirici uygulamalara başvurmaktadırlar.

Özellikle Kırım ve Uygur meselesinde olduğu gibi, buradaki soydaşlarımız, Bazı emperyalist ülkeler tarafından, Rusya ve Çin’e zarar vermek için koçbaşı olarak kullanılmak, kendi politikalarının bir aracı haline getirilmek istenilmektedir.

Evet, bölgesinde bir huzur adası, insanlığın sığınağı ve vicdanı olduğu için Türkiye ile gurur duyalım. Ama Türkiye’nin tek başına bütün bu yoğun göç dalgaları ile baş edebilmesi mümkün değildir. Stratejik olarak doğru da değildir. Çoğu kez, insanımızın yaşadığı toprakları terkedip, Türkiye’ye göç etmeleri ilgili ülkelerin zaten arzu ettikleri ve zorladıkları bir şeydir.

Türkiye, yurt dışında yaşayan ve kendisi ile bir şekilde ilişkili olan insanına yönelik, onların Bazı batılı ülkelerin emperyalist amaçlarının aracı olmasına izin vermeksizin, kendisinin ve özellikle bu insanların yararına olacak şekilde politikalar geliştirmelidir.

Türkiye’nin, kamu kurumlarının, sivil toplum örgütlerinin, yurtdışında yaşayanlarımızın ve soydaşlarımızın izlemesi gereken göç stratejisine dair önerilerimizi, somutlaştırarak haftaya devam edelim.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL’ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunduk...